

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻԶ ՊԱԼԱՏ

ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի կողմից կառավարվող պետական սեփականություն համարվող միջոցների տնօրինման և օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2015 թվականի մայիսի 4-ի թիվ 12/1 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի կողմից կառավարվող պետական սեփականություն համարվող միջոցների տնօրինման և օգտագործման նկատմամբ վերահսկողության իրականացում:

Վերահսկողության առարկան՝ ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամի կողմից կառավարվող պետական սեփականություն համարվող միջոցների տնօրինման և օգտագործման համապատասխանությունը ոլորտը կանոնակարգող ՀՀ օրենսդրությանը:

Վերահսկողության օբյեկտ՝ ՀՀ Էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամ:

Վերահսկողության կատարման ժամկետը՝ 2015թ. մայիսի 4-ից մինչև 2015թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակահատվածը՝ հիմնադրամի ստեղծման օրվանից մինչև վերահսկողության կատարման ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման և վերլուծության ձևով: Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման արդյունքում ստացված տվյալները, կատարվել է տվյալների համադրում և փաստաթղթերի ուսումնասիրություն:

Վերահսկողության արդյունքները՝ Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամը (այսուհետ Հիմնադրամ) ստեղծվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի ապրիլի 28-ի թիվ 799-Ն որոշմամբ «ՀՀ էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի մասին օրենքի» համաձայն և սկսել է իր գործունեությունը 2006թ.-ին: Հիմնադրամի առաքելությունն է խթանել Հայաստանում վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության ոլորտներում ներդրումների իրականացմանը և նպաստել վերականգնվող էներգետիկայի էներգախնայողության ոլորտների զարգացմանը:

Հիմնադրամը 2006-2012թթ. ընթացքում իրականացրել է.

1. **Քաղաքային ջեռուցման ծրագիրը,**
2. **Վերականգնվող էներգետիկայի ծրագիրը,**
3. **Երկրաջերմային դրամաշնորհային ծրագիրը,**

Վերը նշված երեք ծրագրերի շրջանակներում, նախկինում ՀՀ Վերահսկիչ պալատի կողմից իրականացվել է վերահսկողություն

4. **Էլեկտրամատակարարման հուսալիության և էներգախնայողության ծրագրի նախապատրաստման ծրագիրը:**

Քաղաքային ջեռուցման ծրագրի շրջանակներում (2005թ. հուլիսի 20-ից 2011թ. հունիսի 30-ը) ծրագրում ընդգրկված շուրջ 120 դպրոցներում իրականացվել են ջեռուցման համակարգերի վերանորոգման (կառուցման) աշխատանքներ, որից 14 դպրոցներում կատարվել են էներգախնայողության միջոցառումներ: «Կապիտալ դրամաշնորհների տրամադրում անապահով ընտանիքներին» բաղադրիչի շրջանակներում շուրջ 8265 անապահով ընտանիքների բնակարաններում բարելավվել են ջեռուցման պայմանները, ծրագրի «ենթավարկեր» բաղադրիչի շրջանակներում ջեռուցման պայմանների բարելավման

վարկեր են տրամադրվել շուրջ 7000 ընտանիքների: Ծրագրի իրականացման համար փաստացի ծախսվել է 17.9 մլն ԱՄՆ դոլար:

Վերականգնվող էներգետիկայի ծրագրի շրջանակներում (2006թ. օգոստոսի 4-ից 2011թ. հուլիսի 30-ը) կառուցվել են թվով 26 փոքր հիդրոէլեկտրակայաններ: Մշակվել և ընդունվել են վերականգնվող հզորությունների զարգացման միջավայրը բարելավող օրենքներ և կարգեր, մշակվել և հանրությանն է ներկայացվել տարածաշրջանում վերականգնվող էներգետիկայի զարգացման վերաբերյալ ուսումնասիրություններ, ներառյալ ՓՀԷԿ սխեմայի թարմացումը, ՀՀ-ում արևային ֆոտովոլտային տեխնոլոգիաների, կենսաէթանոլի արտադրության զարգացման հնարավորությունների ուսումնասիրությունները, վերականգնվող էներգետիկայի ուղեցույցային ծրագրի կազմումը և այլն: Ծրագրի իրականացման համար փաստացի ծախսվել է 8.2 մլն ԱՄՆ դոլար:

Երկրաջերմային ծրագրի շրջանակներում (2009թ. փետրվարի 26-ից-2012թ. սեպտեմբերի 30-ը) իրականացվել է «դաշտային» հետազոտական աշխատանքներ, այդ թվում՝ եռաչափ մագնիսաթելուրային ուսումնասիրության արդյունքում իրականացվել է Քարքար տեղանքի պոտենցիալ երկրաջերմային միջավայրի տնտեսական և ֆինանսական գնահատում: Իրականացվել են Քարքարի տեղանքի ռեսուրսային ջերմաստիճանի և ջերմապարունակության երեք գնահատումներ: Ուսումնասիրություններից պարզվել է, որ կոնցեպտուալ կայանը տնտեսապես և ֆինանսապես կենսունակ է այն դեպքում, երբ տեղանքում առկա է բարձր ջերմաստիճանային և զանգվածային հոսք, ինչպես նաև բարենպաստ ֆինանսավորման պայմաններ: Ծրագրի իրականացման համար փաստացի ծախսվել է 1.5 մլն ԱՄՆ դոլար:

Էլեկտրամատակարարման հուսալիության և էներգախնայողության ծրագրի նախապատրաստման ծրագրի շրջանակներում (2009-սեպտեմբերի 15-ից 2010թ. հուլիսի 1-ը) ծրագրի նախապատրաստման համար Համաշխարհային բանկը տրամադրել է դրամաշնորհ 90.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, որի շրջանակներում իրականացվել են հիմնական

վարկային ծրագրի իրականացման համար բոլոր անհրաժեշտ գործողությունները, մասնավորապես՝ հավաքագրվել են շուրջ 3000 պետական և համայնքային շենքերի տեխնիկական բնութագրեր և էներգետիկ սպառման տվյալներ, ստեղծվել է տեղեկատվական տվյալների բազա: Իրականացվել է էներգետիկ աուդիտ թվով 20 շենքերում, որոնց համար պատրաստվել են նաև մրցութային փաստաթղթեր: Մշակվել են հանրային շենքերի ֆինանսավորման մեխանիզմներ, գնումների ընթացակարգեր:

Էներգախնայողության ծրագրի շրջանակներում Համաշխարհային բանկը տրամադրել է դրամաշնորհ 1մլն 820 հազ. ԱՄՆ դոլար (մեկնարկել է 2012թ ապրիլի 20-ից), որն ուղղված է հանրային նշանակության օբյեկտներում (դպրոցներ, այլ ուսումնական հաստատություններ, մանկապարտեզներ, հիվանդանոցներ, վարչական շենքեր, մշակույթի տներ, բնակավայրերի արտաքին լուսավորություն և այլն) էներգախնայողական միջոցառումների իրականացմանը: Ծրագրի զարգացման նպատակն է կրճատել սոցիալական և հանրային նշանակության նաև այլ կառույցների էներգասպառման մակարդակը: Ներկայումս ծրագրի շարունակականությունը ապահովվում է Հիմնադրամի նախկին ծրագրերից վերադարձվող միջոցների հաշվին (Հիմնադրամի շրջանառու ֆոնդ), մասնավորապես՝ Քաղաքային ջեռուցման ծրագիր, Վերականգնվող էներգետիկայի ծրագիր, Էներգախնայողության ծրագիր: 2015 թվականի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ծրագրի իրականացման համար փաստացի ծախսվել է 4.2 մլն ԱՄՆ դոլար:

Եզրակացություն

Ներկայումս Էներգախնայողության ծրագիրը դեռևս շարունակվում է հիմնադրամի նախկին ծրագրերից վերադարձվող միջոցների հաշվին: